

TRAFIKUTSKOTTET

Utlåtande 12/1996 rd

Regeringens proposition 103/1996 rd

Till Statsutskottet

Trafikutskottet har med stöd av 18 a § 3 mom. arbetsordningen för riksdagen beslutat lämna utlåtande om budgetpropositionen för 1997 när det gäller utskottets kompetensområde.

Med anledning av ärendet har utskottet hört biträdande avdelningschefen Marja Heikkinen och byggnadsrådet Juhani Tervala vid trafikministeriet.

Väg- och banhållning

Det är enligt utskottets åsikt nödvändigt att trafiknätet är säkert i hela landet och i så gott skick att trafikbehovet tillgodoses. Trafiknätet bör underhållas med hänsyn till hur bosättningen och produktionen är fördelad. Å andra sidan har staten på senare år haft sämre finansieringsmöjligheter. Därför överstiger det årliga behovet av anslag för trafikinfrastruktur den nuvarande finansieringen med nästan två miljarder mark.

Riksdagen beslutar om finansieringen av väghållning inom ramen för statsbudgeten. Utskottet har den uppfattningen att den som äger vägnätet är skyldig att se till att de som använder allmänna vägar kan färdas smidigt och tryggt. De föreslagna nedskärningarna av anslagen för väghållning av allmänna vägar rimmar illa med målen att hålla vägarna i skick och hålla fast vid underhållsnivån, öka trafiksäkerheten och förbättra miljön. Trafikutskottet menar att det inte längre finns rum för besparingar i vägbudgeten eftersom de nuvarande anslagen inte ens räcker till för att upprätthålla den befintliga nivån.

Bannätet uppfyller enligt utskottets uppfattning inte alla krav som ställs på tågtrafiken. Bannätet byggdes till största delen upp på 1960-talet och behöver nu saneras, eftersom allt fler sträckor beläggs med trafikbegränsningar och restriktionerna ökar år för år. Anslagen för banhållning måste bli större om kvaliteten skall kunna bibehållas, bannätet utvecklas och säkerheten förbättras.

Statsunderstöd för enskilda vägar

En särskild fråga som trafikutskottet har tagit upp är det föreslagna anslaget till statsunderstöd för underhåll av färjor och broar vid privata vägar (31.99.50, reservationsanslag 3 år).

Statsunderstöden för enskilda vägar avskaffades till största delen vid ingången av 1996. Staten beräknas därigenom spara in ungefär 100 miljoner mark om året.

Ungefär 70 procent av alla vägar och gator i vårt land är privatvägar och utgör således en viktig del av vårt trafiknät. Statsunderstöden för enskilda vägar infördes för mer än 30 år sedan och syftet var att jämna ut skillnaderna mellan dem som bor vid allmänna vägar och gator och invånarna vid enskilda vägar. Systemet har fungerat väl och de enskilda vägarna har tack vare statsunderstöden varit bilanpassade.

Risken med besparingarna är att de enskilda vägarna blir sämre. Detta kan väntas medföra svårigheter för bl.a. virkestransporter, busstrafik, skolskjutsar, mjölkbilar och utryckningsfordon. På grund av de regionala skillnaderna i kommunernas ekonomi kan alla kommuner inte ge understöd till enskilda vägar på samma sätt. Kommunerna har ingen skyldighet att stödja enskilda vägar ekonomiskt.

Problemet med sparbesluten är att statsunderstöden till enskilda vägar dragits in nästan helt och hållet utan att någon ordentlig konsekvensbedömning gjorts i förväg. Trafikutskottet föreslår att statsutskottet när det utarbetar sitt betänkande tar in ett motiveringsuttalande om att statsrådet bör göra en konsekvensbedömning av sparåtgärderna och särskilt övervaka hur de enskilda vägarnas skick utvecklas och vid behov ta ställning till om statsunderstödet för enskilda vägar bör återinföras.

På grundval av det ovan sagda anför trafikutskottet vördsamt

att statsutskottet bör beakta det ovan anförda när det behandlar ärendet.

Helsingfors den 8 oktober 1996

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Pauli Saapunki /cent, vice ordföranden Esko-Juhani Tennilä /vgr, medlemmarna Klaus Bremer /sv, Tarja Filatov /sd, Risto Kuisma /sd, Jorma Kukkonen /sd, Kalevi Lamminen /saml,

Eero Lämsä /cent, Raimo Mähönen /sd, Tero Mölsä /cent, Reino Ojala /sd, Tuija Maaret Pykäläinen /gröna, Pentti Tiisanen /vänt (delvis) och Raimo Vistbacka /saf samt suppleanten Tauno Pehkonen /fkf.
